

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

UKA 2013/59

10. oktober 2013

Juliane Henningsen

Meerartaarnermut atatillugu Nunatsinni tulluarsakkamik aningaasaateqarfior-nissamut periarfissanik misissuinissaq siunertaralugu Naalakkersuisut suliffe-qarnermik suliaqartunut isumaqatigiinniarnissamik aallarnisaanissaannut peq-quneqarnissaannik Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Meerartaarnermut atatillugu aningaasaateqarfip akissarsiallit tamakkerlutik maanna ullormusiaqartitsinermiit pitsaanerusumik atugaqalernissaat qulakkiissavaa.

(Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Inatsisartut, erninermi aningaasaateqarfik eqqartussallugu siullermiilinngillat. Inatsisartunut ilaasortap Naaja Nathanielsen-p arlaleriarlugu angajoqqaanngorlaanut atugaannik pitsangorsaanermik ujartuisimavoq. Nunatsinni Erninermi aningaasaateqarfeqarnissa isumaqatigiissutaareernikuuvoq, nunat allat assigalugit. Taamaammat takusaqarusuler-pugut oqaatsit kusarnartut anninneqartartut piviusunngortinnejarnissaannik. Angajoq-qaangortut pitsaasumik atugassaqartikkusullugit.

Taammaammat siunnersuut isumaqatigaarp. Nunatsinni meerartaarneq imaassanngilaq aningaasatigut artukkerfiusoq.

Ilisimavarput suliffeqarfiit akornanni Erninermi aningaasaateqarfik pillugu eqqartorneqartartoq, suliffeqarfinnut namminersortunut, pisortallu suliffeqafitaani atorneqartussanik innersuussutigineqarpoq erninerni sulinngiffeqarnermi aningaasaateqarfeqalissasoq, suliffeqarfiit namminersortut inatsisitigut akileeqataaffigisaannik , tassa suliffeqarfiit nammi-nersortut sulisumut ataatsimut aaliangersimasumik akiliuteqaaqataaffigisaannik.

Naaja Nathanielsen-ip siunnersuutiminut tunngavilersuutanut ilaavoq, ullumikkut erninermi sulinngiffeqarnermi periarfissaasut iluini, angajoqqaaqarmat tamakkiisumik atui-nissaminut akissaqartitsinngitsunik, siunnersuutikkullu ugguna tamanna aaqqiivigi-niarneqarpoq.

Siunnersuutikkut aamma anguniarneqarpoq, agguaaqatigiinneq ikioqatigiiffiunerusoq sulisisut , sulisullu akornanni, aningaasartuutit erninermi sulinngiffeqarnermi eqqarsaati-galugit. Nalunnginnatsigu suliffeqarfiit namminersortut mikinerusut, aningaasartuutinut taamaattunut akiliinissaminut akunnartoorsinnaasunik.

Siunnersuut una taakkununnga tapersiutaavoq. Ingammik ulluni makkunani kikkut tamarmik suliffinnik pilersitiniartunut tapersersuineranni, siunnersuut ersarissumik pilersitiartunut tapersersuineruvoq.

Nalunngilarput naalungiarsuup inunngornerani, ukioq siulleq pingaaruteqarluinnartuusoq peqqissumik ineriertornissaanut. Angajoqqaanut attaveqarluarneq pingaarluinnartuovoq timikkut tarnikkullu, inuunerup aallartinnerani misigissutsikkut toqqissisimanermik pilersitisarmat. Meeraq timikkut tarnikkullu toqqissisimasoq, sunut tamanut akiuussinnaa-sunngortarmat inuunerup ingerlanerani aqquaagassanut, tamanna pilersarpoq meeqqap inunngoreernerata kinguninguani.

Siunnersuutikkut anguniarneqarportaaq, angajoqqat akornanni naligiinnerusumik inuu-neqarnissamik, tamanna Inuit Ataqatigiit tunngavilersuutit isumaqatigaarput. Neriup-pugullu partiit tamarmik akuersaarumaartut.

Taassuma saniatigut ernereernerup kingorna sulinngiffeqartarnerup aaqqissuussaanera eqqarsaatigilluartariaqaripput Inuit Ataqatigiit-ni isumaqarpugut. Erninermi aningaasaa-teqarfik pilersinneqarpat, eqqartorluartariaqarparput, erninermi sulinngiffeqarnermi inatisisip misissorluartariaqarparput, sulinngiffeqarnerup sivitsornissaa anguniarlugu. Ilaqu-tariit eqaatsumik aaqqissuusisisinnaanissaat eqqarsaatigalugu ernereernerup kingorna su-linngiffeqarnermi, ataataasullu sulinngiffeqarnissaminut peqataalluarnissaa anguniarlugu.

Inuit Ataqatigiit paasisinnaanngilluinnarpalput Naalakkersuisut siunnersummut akuer-sinngimmata. Naalakkersuisut itigartitsinertik tunngavilersorpaat, Ilaqtariit meerartallit kisiisa aaqqiivigerusunnginnamikkit, apeqqullu taanarpiaq suliffeqarfiiit illuatungeriit akor-nanni aaqqiivigineqartariaqartoq. Siunnersuulluna siunertaqarpiartoq, suliffeqarfiiit, siun-nersummut eqqartueqataasasut, taakkorpiaallu siunnersuusioqataassasut model qanoq ittoq nunatsinnut naleqquttuunersoq. Tamanit tikkuarneqartuarpoq, siusinaarluni iliuuse-qarneq pingaaruinnartuusoq, nuatsinni inuuniarnermi atugassarititaasut pitsaanerussap-pata.

Partiit kaammattussavagut siunnersuut ataatsimiititaliamut ingerlateqqullugu, eqqaasitis-sutigalugulu, 2010 ilaqtariinnermut ataatsimiititaliap isumaqatigiisup allannguutissamik siunnersuutaannut naapertuummat. Taakuullutik Inuit Ataqatigiit, Siumut, Atassut, De-mokratillu isumaqataanikut. Taamanikkut una siunnersuut inimi maani akuerineqarpoq.

Siunnersuut akuersaarpalput Aningaasaqarnermullu ataatsimiititalianut ingerlateqqillugu. Naalakkersuisullu kaammattorlugit , suliffeqarfimmi illuatungeriinnik oqaloqateqar-nerit aallartereeqquillugu. Inatsisartullu , Naalakkersuisunut nalunaarusiamik UPA 2014-mi saqqummiussinissaanik piumaffigissagaat. Taasumalu kingorna inatsisitigut ataatsi-moorussamik aaqqiissutilik Erninermi aningaasaateqarfimmik siunnersummit UKA 2014-mi saqqumeeqqusagaat.